

Rbanus Ep̄s seru⁹ seruorū dei.
 Dilectis filijs abbati cistercijs/eiusq; coabbatib⁹ ⁊ puentib⁹ vniuersis cisterciens ordinis. Salutē ⁊ aplicā benedictionē. Deuotionis augmētū vobis deo ppitio puenire cōfidim⁹/si sup his que pie cupitis nos benignos ad grām habeatis.

Lū igit sicut ex tenore vfe petitiōis accepimus vob ⁊ ordini vfo a p̄ma sui fundatiōe a sede aplica sit cōcessū/vt tpe generalis interdicti possitis excōicatis ⁊ interdictis exclusis diuina officia in vris monasterijs celebrare/vosq; auctoritate p̄cessiōis hmōi diuisa eadē alta voce/ap̄tis ianuis/ ⁊ pulsatis cāpanis/excōicatis t̄r ⁊ interdicti exclusis/duxeritis hacten⁹ sollēniter celebrāda. Nos vris supplicatiōib⁹ inclinati vt in monasterijs vris q̄ a seculariū habitatiōib⁹ remota sunt/diuisa p̄dicta celebrare quēadmodū hacten⁹ rōnabiliter fecisse noscimini tpe ipsi⁹ interdicti libere valeatis vobis auctoritate p̄stitū idulgem⁹. Nulli ḡ oīno hoīm liceat hāc paginā nre p̄cessiōis infringere/vel ei ausu temerario cōtraire. Si q̄s autē hoc attēptare p̄sumpserit/indignationē oīpotētis dei ac b̄torū Petri ⁊ Pauli ap̄torum eius se nouerit incursum. Datū Cliterbij. v. Idus Junij. Pontificat⁹ nri Anno primo.

Prinilegi dñi Clemēs pape iiii. Qz abbatēs transeāt ad generale capitulū annis singulis apud cistercium/ ⁊ qui nō venerint puniantur.

Clemens Ep̄s seruus seruorum dei.
 Dilectis filijs abbati cistercijs/eiusq; coabbatib⁹ in generali capitulo ap̄ cisterciū cōgregatis. Salutē ⁊ aplicam benedictionē. Licet ex statutis ordinis vestri certe pene/in nō veniētes ad generale capitulū eiusdē

ordinis infligant p eo q in hoc potissime toti^o ordinis cōser-
 uatur integritas ex relictis dispositionib⁹ annis singulis ordi-
 nandis ibidē/quia tñ nōnulli abbates dicti ordinis ad idem
 capitulū anno primo p̄terito venire p sue volūtatib⁹ arbitrio
 nō curarūt/ne simile ab aliquib⁹ impostez attēptetur volum⁹
 ⁊ mandam⁹ edicto ppetuo statuētes/ vt tales qui de cetero nō
 venerint ad capitulum memoratū/ nisi legitima causa fuerint
 impediri sine penarū relaxationib⁹ puniāt scdm ipsi⁹ ordinis
 instituta. Datum Perusij. v. Idus Julij. Pontificatus nostri
 Anno primo.

**Determinatio eiusdē dñi Clemētis pape
 iiii. sup multis difficultatibus tūc in ordi-
 ne pendentib⁹ in qua octo capitulis sacrū
 ordinē post grauissimā p̄cessuum inuolu-
 tionē in summa pace restituit.**

**Primū capitulū. Excellens cōmendatio sacri huius ordinis ⁊
 detestatio p̄dictarum difficultatū.**

**Secundū caplm. De cura vacantis monasterij/ necnō de elec-
 tione ⁊ cōfirmatione abbatis cistercij/ qui facta electione p̄cor-
 di est aplicā auctoritate p̄firmat⁹ ⁊ p̄t administrare.**

**Tertū caplm. De remissione statutoꝝ cōcilij generalis de ele-
 ctionibus ⁊ electoribus ordinis.**

**Quartū caplm. De caplo gnāli ⁊ diffinitoribus/ de lris caplo
 missis/ de iudicib⁹ ab eo datis/ ⁊ de elemosynis recipiēdis.**

**Quintū caplm. De visitatiōe domus cistercij/ ⁊ p̄clamationi-
 bus in ea faciendis.**

**Sextū caplm. De visitatiōib⁹ ⁊ visitatorib⁹ ordinis/ de eorum
 potestate euectionib⁹ p̄ctantij⁹ emissionib⁹ fratru⁹. ⁊c.**

**Septimū caplm. De punitionib⁹ in visitatiōe faciēdis/ de do-
 nis suspectis/ ⁊ de p̄tatione visitationū.**

Octauū cap. De cāis depositōis abbatū. de male depositi. ⁊c.

Fons Lemens Ep̄s seru⁹ seruorū dei.
 Ad ppetuā rei memori
 am. ¶ Paruus fons qui creuit in fluuiū
 ⁊ in lucē solēq; uersus in aquas plurimas
 redundauit/Listerciē est ordo p̄lucidus/q;
 a sui ortus exordio paru⁹ ⁊ humilis abiecti
 one habit⁹/tenuitate substātie/hūilitatis p̄
 fessione ac numero p̄fessorū sub fontis me
 taphora nō indigne describit/cui diuersarū illi p̄prietatū con
 formitate cōformis nō immerito cōparat. Hic est em̄ fons or
 torum irriguus/ceteras rigans religiones ⁊ ordines/ac in ip
 sos exemplis salutarib⁹ scaturizās. Hic est fons amen⁹/varie
 tate virtutū p̄clarus mūdicie puritate/pietate patens/indefi
 ciens sanctitate/horū merito sic excrescere meruit/vt fontē no
 men excedens fluui⁹ censeat. Cui⁹ p̄cessus laudabilis de vir
 tute in virtutē/vt deū deorū in syon videat gradiētis/vniuer
 salis ecclesie letificat vnitatē/in qua p̄ meritoꝝ euidentia clare
 lucis splēdorē adept⁹ q̄si stella matutina resplēdet in medio ne
 bule mūdi hui⁹/ ⁊ in ea splēdidos emittēs radios instar solis/
 velut aque duct⁹ de paradiso p̄grediēs in aquas redūdat plu
 rimas/ortū plantationū suarū cer⁹ quidē claustraliū q̄s p̄dux
 it aquis irrigās grāꝝ ⁊ vino spūalis leticie fructū inebriās par
 tus sui. Hui⁹ si q̄dē ordinis sacra religio a sue institutōis auspi
 cijs q̄si deserta ⁊ inuia/vt pote paucis adhuc initiata cultorib⁹
 tādē honoris ⁊ honestatē fruct⁹ parturiēs/ramos suos ramos
 q̄dē honoris ⁊ grē/q̄si terebint⁹ extēdit/germinās gnātionēs
 ⁊ p̄genies germinauit. Eapropter letat ⁊ iubilat letabūda/et
 laudās exultat iā in multitudine numerosa spectabilis/q̄ olim
 q̄si despiciabilis in solitudine dilitebat. Digne itaq; h̄ ordo dig
 nissim⁹/dilect⁹/ ⁊ p̄lect⁹ a dño eidē p̄fallit ⁊ asserit cū p̄p̄ha in
 fra dexta ⁊ iuxta sic i scō tibi desiderio ⁊ solido p̄posito religiōis
 apparui nō vt me i habitu vel ambitu ostētatiōis tibi q̄ oīa vi
 des ostenderē/s̄ vt in hūilitatis abiectiōe tuā viderē/ ⁊ te mi
 sericordit donāte p̄cipere gloriā ⁊ virtutē. Elidit em̄ ⁊ gaudisus ē
 p̄cepit vt p̄mitti multre fecūditatē gloriā nihilomin⁹ i caritate

fundat°. Primi namq; ipsi ordinis architecti p̄ma quasi eiusdē
 ordinis fundamēta in caritate iecerūt/ eundē ordinē adinstar
 sp̄sī celestī q̄ in speciosissima sp̄sa sua caritatē/ vt ip̄a fateat̄ q̄
 in ea pseueratior fieret ordinauit/ caritatiuis p̄ceptis ⁊ institu-
 tiōib⁹ ordinātes. Quib⁹ caritatē carta nomē nec inmerito ipo-
 nētes p̄ ip̄am ad caritatē p̄seruationē strauerūt/ iuxta p̄p̄he p̄-
 missū. Ipsī ordīs lapides ordināti in illa q̄d maiorib⁹/ q̄due
 minorib⁹ debeant aptius statuētes/ vt p̄m eiusdē p̄p̄he vatici-
 niū ipsī ordinis agni iuxta suū ordinē pascerent. Licet autē or-
 do p̄dic⁹ ex caritatē ordinatōe firmissim⁹/ ⁊ vt castroz acies or-
 dinata terribil⁹/ p̄tinue in sp̄ūalis pugne p̄cinctu desudās p̄ ho-
 stes sp̄s pugnare didicerit/ ⁊ ip̄os etiā expugnare. Adhuc tñ
 Sathan cribrū suū mouere nō desinit/ s̄ ip̄m mouet ⁊ excutit/
 expectās ⁊ expetēs/ vt excutiat filios excussorū. Adhuc Syfara
 israhelitas falcatis eos currib⁹ oppressurus insequit̄. Adhuc bo-
 stis antiqu⁹ peculiarē dñi ip̄m religiosos videlz dñm p̄tēplati-
 onis speculatōe vidētes/ ⁊ sp̄aliter in ei⁹ p̄tē assūptos nō cessat
 impetere/ sed totis satagit viribus varijs conat̄ insidijs diuer-
 sis in illos conatib⁹ insilit/ vt ipse a participio gaudij celestis
 exclusus in eis iocunde habitantib⁹ vnus moris in domo ca-
 ritatē vulneret/ vnitatē separet/ ipsosq; separatos in eiusdem
 pugne cōflictu debiliores efficiat/ ⁊ ab eis iocunditatē vnani-
 mitatis excludat/ hoc ipsum insidiosē molitus in p̄sonas p̄fa-
 ti ordinis his dieb⁹ inter ipsas sup̄ diuersis articulis discordi-
 arū excitata materia litiū satis seminib⁹/ et iacris seminarijs
 iurgiorū. Hos autē ipsī ordinis sanctitatē ⁊ clarā famā / cuius
 odor sicut agri pleni suauitas/ cui dñs benedixit totā replet ec-
 clesīā/ singulari zelantes affectu/ ne vel ipsī sanctitas talibus
 nutaret insultib⁹/ v̄l fame claritas detractorū linguis exposita
 turbaret/ sed singula in eodē ordine locum vt p̄mittit̄ decēter
 sortita retineant/ sicq; cōtra predicti Syfare impetus de celo
 efficacius ipsius ministerio dimicet/ ⁊ ipsum facili⁹ iuxta Del-
 bore canticum stelle in suo cursu ⁊ ordine manētes expugnēt/
 p̄ncipijs putauimus obsistendū/ exortam in eodē ordine sup̄
 articul⁹ p̄dictis dissensiois materiā/ vitatis litigioꝝ anfracib⁹

57

et exclusis aduocatoꝝ tumultibꝰ / salubris et celeris subscripte
pũssionis nostre cõpendio decedentes / nunc antiqua ipsius
ordinis statuta interpretatiõis iuuãdo remedio / nũc eadẽ apli
ca auctoritate firmãdo / nũc etiã qdã noua de vnanimi p̃sensu
cisterciens̃ / et quattuor infrascriptoꝝ p̃moꝝ ac alioꝝ abbatũ / et q̃
pluriũ p̃sonaꝝ ipsius ordinis in ñra p̃stitutarum p̃sentia statu
endo 2 Licet igitur cõtineatur in carta predicta / q̃ si qua
domus eiusdẽ ordinis abbate p̃prio fuerit destituta maior ab
bas de cuiꝰ domo domꝰ illa exiuit ordinatiõis eiꝰ habeat om
nẽ curã donec in ea abbas alius eligat / domui autẽ cisterciens̃
quia mater est omnĩũ dum p̃prio abbate caruerit / quattuor p̃
mi abbates scz de Firmitate / de Pontigniaco / de Claraualle /
et de Aporimũdo p̃uideant / et sup̃ eos sit cura domus illiꝰ do
nec electus abbas in ea fuerit et statutus / hoc tñ ex vsu et p̃sue
tudine dicti ordinis generali sic interpretandũ duximus / vt vi
delicet administratione vacãtis monasterij remanente penes
conuentũ eiusdẽ / si qua forsan emerferint difficilia p̃pter que
vel cisterciens̃ ad dictos p̃mos quattuor vel alioꝝ monasterio
rũ cõuentus ad suos patres abbates duxerint recurrẽdũ. Ab
bates ipsi curã et diligentĩã habeãt in consilio et auxilio postu
lantibꝰ put eorũ requiret necessitas impẽdendis. Et licet ad
ministratiõẽ penes singuloꝝ monasterioꝝ vacantiũ cõuentꝰ
dixerimus / fm moꝝẽ seruatiũ hactenus remanere / sigillũ tamẽ
p̃dicto monasterij cisterciens̃ eo vacante p̃prio ipsiꝰ custodiat cõ
signatũ et clausũ / sicut haetenꝰ fieri cõsueuit. In alijs vero mo
nasterijs vacantibꝰ sigilla eorũ patres abbates sigillis aliorum
abbatũ signata teneãt et inclusa. In carta etiã hmõĩ cõtine
tur qd̃ domo qualibet eiusdẽ ordinis abbate p̃prio vt p̃dictũ
destituta electiõis die p̃fixa etiã ex abbatibꝰ si quos domꝰ illa
genuerit aduocet / et cõsilio ac voluntate patris abbatis abbatẽ
eligant abbates et monachi domꝰ illiꝰ / ad electionẽ autẽ cister
ciens̃ abbatis p̃fixa et p̃notata die ad minus p̃ q̃ndecim dies ex
abbatibꝰ quorũ domus de cistercio exierũt / et ex alijs quos no
uerint p̃dicti abbates et fratres cisterciens̃ idoneos cõuocentur.
Et cõgregati in noie dñi abbates et monachi cisterciens̃ abbatẽ

eligant/sup quo cōtentiōe orta q̄ id nō seruabat iuxta ipsius
 carte tenorē. Nos attendētes qđ q̄uis ab antiquo p̄ abbates
 dicti ordinis ita fuerit ordinatū/id tñ in dissuetudinē abūt/et
 iā de cōmuni cōsuetudinē soli monachi vacātis monasterij vo
 cem in electione abbatis habere noscunt/hmōi consuetudinē
 volum⁹ ⁊ p̄cipimus obseruari/eā laudabilē ⁊ rationabilē iudi
 cantes/cū ad ius cōmune reduxerit/qđ fuerat cōtra iuris com
 munis regulas cōstitutū. Ita qđ ea que de vocandis aliquib⁹
 abbatib⁹ quorū domus de cistercio exierūt/quod quidē de pa
 tribus abbatib⁹ hacten⁹ est seruātū/⁊ cetera que de vocatione
 hmōi quo ad cisterciēn/necnō quo ad alia eiusdē ordinis mo
 nasteria in carta vt p̄mittit cōtinent/eadē tam i ipso cisterciēn
 q̄ in alijs monasterijs inuolabiliter obseruet. Licet em̄ p̄dicti
 sic vocandi vocē in electione nō habeāt/eorū tñ p̄sentia posset
 esse multipliciter fructuosa. Ceterū qz circa electionē abba
 tis p̄dicti monasterij cisterciēn fuit ab aliquibus dubitatū/an
 possit exusu aliquo tolerari/qđ circa cisterciēn electum retroac
 tis tēporib⁹ est obtentū/videlicet vt cisterciēn elect⁹ si ei⁹ elec
 tio fuerit in cōcordia celebrata administrare valeat/etiā a ne
 mine confirmat⁹/⁊ sine cōfirmatione aliqua curā habeat ani
 marū. Nos ad hmōi dubitationē imp̄petuū amouendā statu
 imus/vt in monasterio cisterciēn celebrata electione concordi
 scōm morē hactenus obseruatū electus p̄dicto modo cōcordi
 ter eo ipso ver⁹ sit abbas cistercij/⁊ administrādi licētiā curāqz
 aiāz habeat/ac in oibus p̄ vero abbate perinde habeat/ac si
 a sede ap̄lica cōfirmationis beneficiū habuisset/a qua ipsū in
 telligi volum⁹ ⁊ statuim⁹ cōfirmatū. Licet autē idem abbas ci
 stercij p̄dicto modo auctoritate ap̄lica cōfirmet/nihil tñ depe
 reat p̄ hoc eiusdē ordinis libertati quā circa cessionē/⁊ amotio
 nē abbatis/ipsius idem ordo dinoscit habuisse/quāqz ipsi or
 dini manere volum⁹ illibatā. 3 Et qz p̄fatus ordo in mul
 ta simplicitatis puritate fundatus p̄fecit laudabiliter in eadē
 Nos circa electiōes in monasterijs eiusdē ordinis faciēdas/sic
 p̄sonas ipsius ordinis p̄cedere toleram⁹/sicut hacten⁹ p̄cesse
 runt/necessitatē seruādi solēnitates seu formas p̄tentas in ge

nerali cōcilio eis de gratia remittētes. **Ordinam⁹** autē q̄ in ma-
 ioribus abbatij generationē habētib⁹ cū vacauerint quinde-
 cim dierū ad minus ad eligendū termin⁹ assignetur. Et prior/
 suprior/ac cellararius vacātis monasterij cōueniāt de electo-
 ribus/quos idē prior postq̄ de ipsis cōuenerint in caplo noia-
 bit. Patres vero abbates vel visitatores nullū nominēt elec-
 torē/nec electorib⁹ p̄dicto modo creatis simul vel singillatim
 aliq̄d dent p̄ceptū/nisi q̄d in publico eis iniungāt artius/vt se-
 cundū suas cōsciētias p̄uideant vacāti monasterio bona fide.
Nec alicui⁹ vacantis monasterij paterabbas sibi noiarī postu-
 let electores anteq̄ in capitulo nominent^r. **Nec** aliquē ex con-
 gregatis ad eligendū electorib⁹ ad se vocet/nec verbo vel scri-
 pto/aut signo eis vel eoz alicui suā insinuety voluntatē/nec ele-
 ctioni clam vel palā impedimentū aliquod inferat p̄ quod ele-
 ctorū impediāt libertatē. **Electā** quoq̄ p̄sonā si sufficiēs ⁊ ido-
 nea vacanti monasterio fuerit/nō refutet. Et qui cōtra fecerit
 grauiter puniat^r. **Nec** aliquā p̄sonā amoueat ab officio/vel de
 monasterio eiciat ipsius vacatione durante. **4** Insuper
 statuimus ⁊ ordinamus q̄ in ordine p̄dicto iuxta morē lau-
 dabilem hactenus obseruatū annis singulis generale capitu-
 lum celebretur/in quo viginti quinq̄ diffinitores statuatur/
 hoc modo/Abbas cisterciē tanq̄ pater/p̄mus nominet quat-
 tuor diffinitores de generatione sua speciali quos idoneos es-
 se crediderit ad diffinitionis officium exercendū. Et exinde p̄-
 dicti primi quattuor abbates scilicet quilibet eozū de genera-
 tione sua quinq̄ dicto abbati cistercij seorsum/vel coram alijs
 nominabit. Ex quib⁹ quinq̄ abbas cistercij seorsum/vel corā
 alijs nominabit. Ex quibus quinq̄ abbas cistercij vno p̄ter-
 misso quattuor eligat quos sufficiētes esse crediderit. Et sic vi-
 ginti diffinitores erūt/suis q̄ttuor cū ceteris numerat^r. Quos
 ⁊ p̄dictos q̄ttuor primos abbates idē abbas cistercij in caplo
 die secūda capli noiaabit ⁊ diffinitores instituet/⁊ ip̄e cū eis vice
 simusq̄nt⁹ erit. Si q̄s vero ex p̄dictis quattuor p̄mis abbatib⁹
 tunc nō fuerit/in h̄mōi caplo idē abbas cisterciē de gnatione

nota

absentis assumet quattuor diffinitores quos idoneos certifi-
 bit. Et autem predicti cisterciensis et quattuor primi abbates deus
 habentes pre oculis odio et amore/ac personarum acceptione
 postpositis bona fide procedant/eosque qui nunc sunt et futuros im-
 posterum ad hec fideliter obseruanda/sub attestacione diuini iu-
 dicij/et in virtute obediencie aplice sedi debite obligamur. Ordi-
 nantes et statuentes quod littere misse capitulo generali persone infama
 miã continentes legantur coram diffinitoribus ordinis supradicti/et
 quod iudices dati ab eodem capitulo non subdelegent alijs vices suas.
 Diffinitiones quoque capituli non reuocentur propter voluntate
 diffinitorum in loco residentium consueto. Statuta de cetero faci-
 enda non obligent nisi in sequentis anni capitulo confirmentur. Et per
 diffinitores nihil diffiniatur prius in capitulo non notatum. Stet sen-
 tentie maioris partis eorum. Licetque ipsorum sententia in discordia ve-
 nerit abbas cistercij reputabitur per duobus. Diffinitores vero no-
 minati pretestabuntur in capitulo stando per iuramentum in verbo sa-
 cerdotis quod iniunctum sibi ministerium ad honorem dei et utilitatem
 dicti ordinis fideliter exequentur/hoc etiam ipse abbas cisterciensis
 sedendo facere teneatur. De notandis autem his que contra memora-
 tum abbatem cistercij dicta fuerint in capitulo ita fiat sicut in casu con-
 simili de alio notare. Elemosyne vero que mittuntur capitulo gene-
 rali recipiantur per duos abbates quorum unus per eundem abbatem ci-
 stercij/et alius per predictos primos quattuor abbates ponantur/de
 cetero alternatim/ita quod quilibet de ipsis illum ponat secundum suum
 ordinem vice sua. 5 Denique ne in ordine predicto aliquę pos-
 sint spine succrescere vitiorum/precipimus predictum cisterciensem mona-
 sterium ab eisdem primis quattuor abbatibus annis singulis visi-
 tari. Et nisi de die alio abbas cistercij cum eis conuenerit in festo
 beate Marie magdaleen fiat huiusmodi visitatio annuatim. Nec li-
 ceat dicto abbati cistercij diem mutare conductam sine causa ratio-
 nabili et urgente/quam si ei supervenerit intimet eisdem primis quat-
 tuor abbatibus in tempore oportuno per se vel per nuncium cum quo iude
 abbates de die subroganda tractare valeant/et etiam conuenire. Quod
 si cum nuncio concordare nequiverint/ipsimet diem statuatur siue ter-
 minum competentem/et eidem abbati cistercij per eundem nuncium vel alium

Intiment, put viderint expedire. Que omnia dicti pmi quat-
 tuor abbates bona fide et absq̄ aliqua captione facere tenean-
 tur. Sane cū pdicti quattuor abbates Cisterciū visitabūt/ab-
 bates et monachi socij visitatoꝝ ipsorū in p̄clamationib⁹ faci-
 endis/rā in capitulo monachorū q̄ etiā conuersorū vocē liberā
 habeant/ licet aliquñ put fertur eis fuerit denegata. Si quid
 aut̄ in p̄sona abbatis vel in alijs in eodē monasterio credide-
 rint reformandū/id eidē abbati suggerāt/ hoc est cū reuerētia
 et honestate dicant/ac eū benigne moneāt et hortent̄/vt id emē-
 det in se vel in alijs faciat emendari. Qd̄ si facere forte nolue-
 rit insolenter/vel distulerit negligēter/seruet qd̄ in eadē carita-
 tis cōtinetur expresse/videlicet vt ijdem quattuor pmi abba-
 tes sub ceterorū abbatū noie vsq̄ quater vt corrigat ip̄e et ali-
 os corrigere curet admoneāt/et cetera que de alijs abbatibus
 in eadē carta dicunt̄/si incorrigibiles apparuerint circa eū studi-
 ose adimpleāt. Excepto q̄ si sponte cedere noluerit/nec depo-
 nere/nec cōtumaci dicere anathema poterūt donec aut in ge-
 nerali capitulo/aut si illud iā visum fuerit expectari nō posse/et
 cōuentu alio cōuocatis abbatibus qui de cistercio exierunt/et
 aliquib⁹ aliorū virū inutilē ab officio suo deponāt. Conuentū
 aut̄ aliū intelligimus eorundē abbatū cōcordē reditū ad p̄ces-
 sum hmoi faciendū in aliqua eiusdē ordinis abbacia. Et circa
 punitionē cisterciē abbates moderamine adhibēdo/q̄ circa
 abbates alios inferius est statutū. 6. Ne vero visitatores
 monasterijs ad que causa visitationis accesserint nimū onero-
 si existant/statuim⁹ et ordinam⁹ q̄ maiores abbates cū visita-
 uerint decē euectionib⁹ sint cōtenti. Monachi vero qui ad vi-
 sitandū mittunt̄/cū abbate sibi associato senariū euectionum
 numerū nō excedant. Qui aut̄ aliter ex aliqua causa fecerit p̄-
 dictū numerū excedendo/venā inde petat in sequēti capitulo
 generali. p̄atribus vero abbatib⁹ vel visitatoꝝ cū ad aliq̄s
 monasteriū visitādū accesserint in locis dūtaxat tū et tēpori-
 bus p̄icatis nullus de monasterio ipso occurrere/vel post visi-
 tationē eos deducere teneatur. Nullus insup p̄terabbas vel
 etiā visitator in cellarijs et domib⁹/in castris et villis nō habent

tibus rura et vineas ex quibus possit hospitalitas exhiberi sibi
 puideri postulet/vel occurrere. Nec aliquis teneat ibidem transe-
 untibus occurrere/vel in aliquo puidere/visitatoribus quoque seu
 alijs personis predicti ordinis nunquam plus quam due portiones piscium mi-
 nistrent/ nec de pluribus presumat comedere cui forte fuerit mini-
 stratum. Carnibus nisi forsan in casu secundum regulam concessio exclusis
 omnino et ipsarum esu penitus interdicto/ et tunc ille solummodo comedat
 quem homini casus attinget. Patresabbates et visitatores in visi-
 tationibus officiales amouere poterunt quos ex certis causis no-
 uerint amouendos. Ita tamen quod causas depositionum vel amotio-
 num abbati proprio/vel priori/aut locum tenenti si abbas forte defu-
 erit prius ostendant. Quod si prius abbas vel prior accusatum
 apud patresabbates vel visitatores sufficenter excusare pote-
 rit/de plano sine strepitu et in ipsa visitatione patresabbates et
 visitatores benigne homini excusationes admittant. Nullus vero
 monachus vel conuersus emittat ad aliam domum cuius culpa sine
 graui damno vel scandalo in domo propria poterit emendari/ et
 qui emittendi fuerint de quattuor aut quinque seniorum domus con-
 silio emittant. Quicumque vero aliquem aliter miserint omni sex-
 ta feria ieiuent/in pane et aqua donec emissus fuerit reuocatus
 vel emittens fuerit in certo et firmo proposito reuocandi eundem.
 7 Et hi patresabbates seu visitatores deputati ab eis secundum for-
 mam predicti ordinis audire possint statum domorum et personarum in
 visitationibus publice vel priuim/tamen super his que sibi priuim
 suggesta fuerint non procedant ad punitionem personarum nisi prius
 coram accusato in presentia quattuor aut quinque seniorum do-
 mus publicata fuerint in secreto. Et tunc de plano et sine stre-
 pitu videant si sint vera/ et si super eis ad punitionem fuerit procedendum.
 Porro ut visitatio in caritate procedat nulla de cetero in
 ordine prefato exactio/subuentio/vel collecta saluo statuto in
 eadem carta caritatis contento petatur/vel fiat a quocumque pa-
 treabbate vel visitatore siue sit abbas/siue sit monachus. Nec
 aliquis recipere donum suspectum attemptet. Illi tamen qui mittentur
 vel ibunt ad regiones remotas gratia visitandi poterunt
 moderate necessaria recipere ab illis qui eis ex caritate ac me-

ra liberalitate et sine sui grauius voluerit subuenire. Qui ve-
 ro contra hec aliquid recipere presumpserint grauius puniantur.
 Sane visitatores visitationes suas ultra triduum continuu non
 preterent. Quod si ex iusta et manifesta causa aliter facere com-
 pellantur/ causam homini teneant intimare sequenti capitulo genera-
 li. 8. Ceterum ut circa depositiones abbatum via malicis pre-
 cludatur/ statuumus ut quicumque abbatem aliquem deposuerit cum
 depositionis et processum habitum circa ipsam per litteras suo et ab-
 batum qui depositioni eidem interfuerunt sigillis signatas in sequen-
 ti capitulo generali nullo etiam requirente vel proclamante insinua-
 re ac exponere teneant. Dicti etiam abbates si presentes fuerint/ pro-
 cessum depositionis eiusdem/ et an de consilio eorum sic fuerit proces-
 sum exponant/ et tunc generale capitulum vtrum depositio iusta vel
 iniusta fuerit iudicabit. Quod si predicti abbates presentes non fuerint
 hoc ipsum per suas patentes litteras generali capitulo explicite atte-
 stetur. Et omnes predicti supra suas conscientias hoc facere teneant.
 Et ut abbatibus predicti ordinis subtrahatur materia delinquendi
 nec ipsi conqueri valeant per eorum patresabbates se indebite fore
 grauios/ statuumus et ordinamus quod paterabbas subiectum sibi
 abbatem deponere debeat per causas dumtaxat inferius annotatas/
 videlicet per heresim/ per symonia manifesta/ per immundicia carna-
 li/ per dilapidatione sui monasterij/ enormiter alienando vel dis-
 sipando bona/ per furto/ homicidio/ graui sortilegio/ solenni pro-
 iurio/ per conspiratione/ et si falsarius fuerit litterarum summi po-
 tificis/ vel sancte Romane ecclesie cardinalium/ principum. epi-
 scoporum/ vel abbatum ordinis supradictis. Et si contra com-
 munia instituta ipsius ordinis priuilegia impetrauerit/ vel re-
 tinuerit/ aut vti presumpserit impetratis. In alijs autem ca-
 sibus superius non expressis iniungat ei paterabbas/ vel vi-
 sitator ut veniam petat in sequenti capitulo generali ad arbi-
 trium ipsius capituli per dispositionem vel aliter puniendus. De-
 positus autem a regimine abbacie si sententia depositionis sue ap-
 paruerit iniusta ex ordine et ex causa restituatur per generale
 capitulum et deponens ibidem recipiat tallionem. Si vero cir-
 ca huiusmodi depositionum sententias in modo tantum/ vel in

ordine sit erratū/ causa depositionis legitima existente tūc nō
 restituať deposit⁹/ 7 deponens circa depositionē ad arbitrium
 dicti generalis capli puniať. In casib⁹ quoq; in quibus pacta
 penitētia infamia remanet/ deposit⁹ ineligibilis sit oīno/ in il-
 lis in quib⁹ post pactā penitentiā nulla infamia remanet/ post
 q̄s impositā penitentiā pegerit eligibilis habeat. Et quia p ob-
 ligationes ipsi⁹ ordinis multa posset idē ordo incurrere detri-
 menta/ statuim⁹ ordinam⁹ 7 puideamus q nullus p̄dictū ordi-
 nē valeat obligare. Premissa igit̄ que p vtilitate/ honore/ ac
 statu p̄spero dicti ordinis duximus statuēda/ vniuersa 7 sin-
 gula imppetuū ab vniuersis psonis ipsi⁹ ordinis inuiolabilif
 obseruari p̄cipimus/ 7 ne tradant̄ obliuioni vel neglectui ha-
 beant̄ in generali capitulo annis singulis recitari. Nulli ḡ om-
 nino hoīm liceat hanc paginā nostre puisionis/ decisionis/ in-
 terptationis/ cōstitutiōis/ 7 ordinationis infringere/ vel ei au-
 su temerario p̄traire. Si q̄s aut̄ hoc attemptare p̄sumpserit/ in-
 dignationē oipotētis dei / 7 beatorū Petri 7 Pauli ap̄torū ei⁹
 se nouerit incurfurū. Datum Perusij. v. Idus Junij. Ponti-
 ficatus nostri Anno primo.

Hanc in forma cōfirmavit dñs Pius p̄p. ij. cū additōe clau-
 sule q̄ transūpto auctētico fides adhibeat̄ sicut originali.

Eiusdē. Q̄ oēs indulgētie 7 littere aplice
 cōtra ordinis cōia statuta impetrare ina-
 nes 7 nullius roboris sunt.

L

Lemens Ep̄s seruus seruorū dei
 Dilectis filijs abbati et
 cōuentui cistercij Labiloneñ diocl. Salutē
 7 aplicam benedictionē. Ille p̄pter insolē-
 tias aliquorū querētū que sua sunt nō que
 dei/ turbari cōtingat sancte p̄emplationis
 ociū cui vos specialiter deuouistis/ nos ex

hoc paci vestre ac ordinis vestri tranquillo statui paterna sollicitudine consulentes / indulgentias omnes et litteras per quascumque personas eiusdem ordinis contra communia statuta ipsi a sede apostolica vel eius legatis sub quacumque forma vel expressione verborum de cetero impetrandas / irritas et inanes presentium auctoritate decernimus / ac nullius omnino existere firmitatis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre constitutionis infringere / vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit / indignationem omnipotentis dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Perusij. v. Idus Julij. Pontificatus nostri Anno primo.

Privilegi domini Gregorij pape. x. per quod de consilio fratrum suorum eximit perpetuo universas personas ordinis / monasteria / loca et bona ipsius / ac ordinem ipsum a solutione decime seu alterius cuiuslibet exactiois quocumque nomine censeatur / vel quantumcumque generaliter sub quavis forma verborum erigantur / cum irritacione sniarum excois / suspensionis / et interdicti si occasione hominum in nos vel loca nostra quocumque ferantur.

Gregorius Episcopus servus servorum dei. Dilecti filii universis abbatibus ac abbatibus et conventibus ordinis cisterciensis tam presentibus quam futuris imppetuum. In vestitu deaurato ecclesie sponse christi que varietate circumdata sposo suo specioso forma per filios hominum invariabilis integritate fidei et soliditate spei a dextris assistit cisterciensis ordo divinis manibus